

บทที่ 1

บทนำ

เหตุผลนำวิจัย

หากเราติดตามข่าวสารตามหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เป็นประจำ คงจะจำกันได้ดีว่าเมื่อปีพ.ศ. 2533 หนังสือพิมพ์ของไทย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต่างนำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยตรงเป็นระยะเวลานานเกือบตลอดทั้งปี นั่นคือข่าวที่นักหนังสือพิมพ์รวมตัวกัน เรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิก พร.42

อะไรคือ พร.42 และ พร.42 มีความสำคัญ หรือมีผลกระทบอะไรต่อนักหนังสือพิมพ์พวกเขาจึงได้รวมตัวกัน เรียกร้องให้มีการยกเลิกพร.42

พร.42 หรือมีชื่อเต็ม ๆ ว่า คำสั่งคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2519 ก็คือ กฎหมายที่ออกโดยคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน เมื่อพ.ศ. 2519 มีพล.ร.อ.สังัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ ในการพิมพ์สิ่งพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ให้เป็นที่เรียบร้อย มีข้อกำหนดทั้งหมด 9 ข้อ คือ

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) ข้อ 1 และข้อ 2 แห่งคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 5 ลงวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519

(2) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 10 ลงวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2519

(3) คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 20 ลงวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2519

ข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดพิมพ์ โฆษณา หรือแจกจ่ายสิ่งพิมพ์ตาม กฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ที่มีลักษณะต่อไปนี้

(1) ข้อความหรือรูปภาพซึ่งเป็นการละเมิดต่อพระมหากษัตริย์ หรือเป็นการกล่าวร้ายเสียชื่อเสียง ประมาท ดูหมิ่นหรือเหยียดหยาม พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(2) ข้อความหรือรูปภาพ ซึ่งเป็นการกล่าวร้าย เสียชื่อเสียงหรือ เหยียดหยามประเทศชาติ หรือปวงชนชาวไทยเป็นส่วนรวม หรือข้อความใด ๆ ที่สามารถจะทำให้ต่างชาติ เสื่อมความเชื่อถือไว้วางใจในประเทศไทย รัฐบาล ไทย หรือคนไทยโดยทั่วไป

(3) ข้อความหรือรูปภาพ ซึ่ง เป็นการกล่าวร้ายเสียชื่อเสียงหรือ เหยียดหยามรัฐบาลไทยหรือ กระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลอย่างเคลือบคลุม โดยไม่แจ้งให้เห็นว่าได้ทำผิดเรื่องใด

(4) ข้อความหรือรูปภาพ ซึ่ง เป็นการแสดงอย่างเคลือบคลุม ว่าได้มีความเสื่อมโทรมเลวทราม หรือผิดร้ายแรงเสียหาย ในรัฐบาล หรือกระทรวงทบวง กรมในรัฐบาล โดยไม่แสดงว่าเป็นเรื่องใดข้อใด

(5) ข้อความหรือรูปภาพซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความนิยม ในลัทธิคอมมิวนิสต์ หรือพอเห็นได้ว่าเป็นกลอุบายของคอมมิวนิสต์เพื่อก่อความ หรือบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

(6) ข้อความหรือรูปภาพ หรือการพาดหัวหนังสือพิมพ์ซึ่ง เป็น ความเท็จ หรือในลักษณะที่อาจทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตกใจ หรือวิตก กังวลหรือเกิดความหวาดกลัวหรือข้อความในลักษณะ ซึ่งเป็นการปลุกปั่นหรือ ยุยงให้เกิดความไม่สงบ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ ประชาชน หรือข้อความทำนายในทางที่อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลแก่ ประชาชนในโชคชะตาของบ้านเมือง

(7) ข้อความหรือรูปภาพซึ่งมีลักษณะหยาบคาย หรือลามก หรือทำให้เสื่อมเสียศีลธรรมหรือวัฒนธรรมของชาติ

(8) ข้อความหรือรูปภาพซึ่งเป็นความลับของทางราชการ

ข้อ 3 บุคคลใดจะเป็นผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ต้องยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานการพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ตามแบบพิมพ์ที่กำหนดและเมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานการพิมพ์แล้ว จึงจะดำเนินการได้

ความในวรรคหนึ่ง มิให้บังคับใช้แก่หนังสือพิมพ์ของทางราชการ

ข้อ 4 ห้ามมิให้หนังสือพิมพ์ใดโฆษณาข้อความ หรือลงรูปภาพตามที่มีลักษณะที่ระบุไว้ตามข้อ 2

ข้อ 5 ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ 2 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 3 ปี และปรับตั้งแต่ 5,000 บาทถึง 50,000 บาท และให้ศาลสั่งทำลายสิ่งพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 6 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ 3 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งทำลายหนังสือพิมพ์นั้นเสีย

ข้อ 7 เมื่อปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ใดลงโฆษณาข้อความหรือภาพอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ให้เจ้าพนักงานการพิมพ์มีหนังสือเตือนและในกรณีที่อาจแก้ไขได้ให้ศาลสั่งให้แก้ไขให้ถูกต้อง

ในกรณีที่เจ้าพนักงานการพิมพ์ ได้มีหนังสือเตือนหรือสั่งให้แก้ไขตามวรรคหนึ่ง แล้วหากปรากฏว่าหนังสือพิมพ์นั้นยังโฆษณาข้อความหรือลงรูปอันเป็นการฝ่าฝืนข้อ 4 ซ้ำอีก ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนในเรื่องเดียวกันหรือไม่ หรือไม่แก้ไขตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ ให้สั่งถอนใบอนุญาตผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา บรรณาธิการ หรือเจ้าของหนังสือพิมพ์นั้น

ข้อ 8 ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาตตามข้อ 7 มีสิทธิอุทธรณ์ คำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ภายใน 15 วัน นับแต่ได้ทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของปลัดกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด

ความในข้อ 8 แห่งคำสั่งของคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 42ฯ ถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ 42 พ.ศ. 2525 และใช้ความใหม่แทน ดังต่อไปนี้

"ข้อ 8 ผู้ถูกสั่งถอนใบอนุญาตตามข้อ 7 มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ต่อศาลจังหวัดที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพฯ เมื่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแล้วทำความเข้าใจ และส่งสำนวนไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย ในระหว่างพิจารณาคดี ศาลจะมีคำสั่งให้งดการถอนใบอนุญาตตามคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ไว้ก่อนก็ได้ เว้นแต่เมื่อเจ้าพนักงานการพิมพ์คัดค้าน และศาลพิจารณาเห็นว่าคำสั่งเช่นนั้นจะเกิดความเสียหายตามที่เจ้าพนักงานการพิมพ์คัดค้าน"

ข้อ 9 ให้ถือว่าบรรดาหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาคำร้องของบุคคลหรือนิติบุคคล เพื่อดำเนินการพิมพ์หนังสือพิมพ์รายวันหรือสิ่งตีพิมพ์ ต่อประชาชนอื่น ๆ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 10 ลงวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2519 แล้วเป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้รับอนุญาตตามข้อ 3 ของคำสั่งฉบับนี้

ทั้งนี้ ข้อ 7 เป็นข้อที่นักหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและเป็นที่มาของการเรียกร้องให้มีการยกเลิก พร.42

ส่วนสาเหตุที่ทำให้นักหนังสือพิมพ์รวมตัวกันเรียกร้อง ให้มีการยกเลิก พร.42 มีอยู่หลายประการด้วยกันคือ¹

1. การที่คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินออก พร.42 มากก็เพราะต้องการใช้ กฎหมายนี้ เป็นเครื่องมือควบคุมสถานการณ์ บ้านเมืองในช่วงของการเปลี่ยนถ่าย อำนาจกฎหมายเช่นนี้จึงเป็นกฎหมายที่มีลักษณะเฉพาะกิจเมื่อสถานการณ์ เช่นว่านี้หมดลงไปแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องมีการมีกฎหมายนี้

2. เป็นกฎหมายที่ครอบจักรวาลไม่มีขอบเขตที่แน่นอนเปิดช่องว่างให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจในทางที่เป็นโทษแก่ผู้ประกอบการวิชาชีพหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการเรียกบรรณาธิการไปตักเตือน ให้สั่งवरในการเสนอข่าวซึ่งมีการกระทำอยู่เป็นประจำ

¹ วารสาร "วันนักข่าว" 2534, "คำถามคำตอบเกี่ยวกับ พร.42", หน้า 125-126

3. ผู้ใช้อำนาจตามกฎหมายคือ เจ้าพนักงานการพิมพ์ โดยในต่างจังหวัดหมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรุงเทพมหานครหมายถึง อธิบดีตำรวจ และนายตำรวจชั้นรองลงมาอีก รวมเป็น 5 คน หากผู้ใช้อำนาจเหล่านี้เป็นผู้มีใจเป็นธรรม ไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของนักการเมืองที่หลงอำนาจก็จะเป็นผลดีแก่วงการหนังสือพิมพ์ แต่ถ้าเป็นไปในทาง กลับกัน ก็เท่ากับว่าปล่อยให้คนเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดี่ยวยงโทษผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ

4. การลงโทษหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นการเรียก บรรณาธิการไปเตือนให้สังวรในการเสนอข่าว หรือการถอนใบอนุญาต เป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักนิติธรรมแห่งกฎหมาย ซึ่งเป็นหลักสากล ที่ปฏิบัติกันในประเทศที่เจริญแล้ว โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีโอกาสที่จะนำพยานหลักฐานมาแสดง เพื่อพิสูจน์ข้อกล่าวหา แต่ในปร. 42 กลับให้ผู้มีอำนาจลงโทษก่อน แล้วจึงให้มีการยื่นคำร้องคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานการพิมพ์ต่อศาล

5. ปร. 42 ยังเป็นกฎหมายที่ออกมาโดยไม่เป็นไปตามกระบวนการนิติบัญญัติของระบอบประชาธิปไตย ที่ต้องมีการกลั่นกรองอย่างละเอียดรอบคอบ 3 วาระ จากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชน

6. ปร. 42 ที่ออกมาไม่เป็นกฎหมายเพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือเพื่อความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประชาชน แต่เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐบาล

จากการรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งของนักหนังสือพิมพ์ ทำให้การเรียกร้องในครั้งนี้นำผลสำเร็จ โดยเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 คณะรัฐมนตรีภายใต้การนำของ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น มีมติรับหลักการของพระราชกำหนด ยกเลิกคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศยกเลิก ปร. 42 ตามพระราชกำหนดดังกล่าวในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533

พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ จัดโดยสมัชชา
นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ.2533
ที่ผ่านมา มีใจความตอนหนึ่งว่า ²

"ข่าวสารคือข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นข่าวสารเป็นหัวใจของการตัดสินใจ
ของบุคคลทุกคน เพราะข่าวสารที่ถูกต้องแท้จริงย่อมทำให้เกิดการตัดสินใจที่
ถูกต้อง ผมทราบว่าท่านทั้งหลายพยายามเป็นสื่อกลางให้ข่าวสารที่ถูกต้องแก่
ประชาชน สมดังที่เรียกว่า "สื่อสารมวลชน" และใคร่ขอร้องให้ท่านทั้งหลาย
ต่างพยายามทำให้ความถูกต้องเกิดขึ้นอย่างแท้จริงมากที่สุด ..."

การให้ข่าวสารที่ถูกต้องจะเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าระบบการเมืองเป็น
ระบบปิดเพราะเรื่องอะไร ๆ ก็ดูเหมือนจะเป็นความลับไปหมดแต่ในรัฐบาลนี้ซึ่ง
เป็นรัฐบาลในระบบเปิด อะไร ๆ ก็ "เปิด" ไปหมด ความลับแทบไม่มี คำพูด
ทุกคำในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งในประเทศไทยนั้น ๆ ที่เป็นแม่แบบประชาธิปไตย
ในโลก ต่างถือว่าเป็นความลับ กลับถูกเปิดเผยได้หมด ในหนังสือพิมพ์ไทย
ผมเองไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย จึงยอมให้สภาพเป็นเช่นนี้ทั้ง ๆ ที่เจ้าหน้าที่
หลายคนทักท้วง เพราะผมถือว่า ในระบอบประชาธิปไตย การเปิดระบบการ
ตัดสินใจให้คนรู้ได้นั้น ย่อมป้องกันการประทุมิชอบได้ และเป็นการแสดงความ
บริสุทธิ์ใจให้โลกรับรู้

เสรีภาพแห่งข่าวสาร เป็นหัวใจของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
ช่วยให้ทุกคนตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้กระบวนการทุกกระบวนการ
การ ตั้งแต่การเลือกตั้งไปจนถึงการตัดสินใจของรัฐบาลถูกต้อง และในทำนอง
กลับกัน ระบอบประชาธิปไตย ก็เป็นหัวใจของเสรีภาพแห่งข่าวสาร หาก
ปราศจากกระบวนการนี้ เสรีภาพแห่งข่าวสารก็จะไม่มี"

² วารสาร "วันนักข่าว" 2534, "เสรีภาพแห่งข่าวสารในการปกครอง
ระบอบประชาธิปไตย", หน้า 65-70

ดังนั้นเมื่อมีการยกเลิก ปร.42 ไปแล้วข้ออ้างของนักหนังสือพิมพ์ที่ว่า ปร.42 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานการพิมพ์ห้ามออกหนังสือพิมพ์ใหม่ ให้อำนาจในการเรียกผู้พิมพ์ผู้โฆษณา บรรณาธิการ ไปตักเตือนในการนำเสนอ ข่าวสาร ทำให้นักหนังสือพิมพ์ไม่กล้าที่จะแสดงออกซึ่งความคิดเห็นโดยสุจริต หรือไม่กล้านำเสนอข่าวสารบางอย่างที่แม้ว่าจะจะเป็นความจริง เพราะเกรงว่าจะขัดต่อ ปร.42 ข้อนี้ข้อนี้จึงน่าจะหมดไป ฉะนั้น รูปแบบการนำเสนอ และ เนื้อหาของข่าวสารที่นำเสนอ น่าที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไป และยังถือเป็นโอกาสของนักหนังสือพิมพ์ที่จะพิสูจน์ตัวเองให้เห็นว่า แม้จะไม่มีกฎหมาย มาคอยควบคุมพฤติกรรม นักหนังสือพิมพ์ก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตัวเองได้อย่าง ถูกต้องตามกติกา มีความรับผิดชอบต่อนักที่และสังคมตามที่ควรจะเป็น และ มีการพัฒนาหนังสือพิมพ์ของตัวเองให้มีคุณภาพมากขึ้น

เมื่อเป็นเช่นนั้นจึงสมควรที่จะมีการศึกษาว่า หนังสือพิมพ์ในช่วงก่อน การยกเลิก ปร.42 กับช่วงหลังยกเลิก ปร.42 มีการนำเสนอเนื้อหาของข่าวสารที่แตกต่างกันหรือไม่ เพราะหากไม่มีความแตกต่างอะไรก็เท่ากับว่านัก หนังสือพิมพ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งที่พวกเขาพยายามเรียกร้องมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งประสบความสำเร็จทำให้การเรียกร้องที่ผ่านมาไม่มีค่าควรแก่การจดจำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เป็นที่ทราบกันดีว่า การมีอำนาจเผด็จการของรัฐบาล นอกจาก ทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถเป็นกระจกสะท้อนความเป็นจริงของสังคม ไม่สามารถให้การศึกษาหรือชี้นำประชาชน ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรีภาพแล้ว ยังทำให้หนังสือพิมพ์หันไปเน้นเรื่องเหลวไหลไร้สาระ เรื่อง โลกีย์และอาชญากรรม การนำเสนอข่าวมีลักษณะเร้าอารมณ์ การพาดหัวข่าว ตัวโต ใช้ภาษาหรือสำนวนที่ไม่สุภาพ มีการทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ ดังนั้น เมื่อมีการยกเลิกปร.42 ซึ่งถือเป็นอำนาจเผด็จการอย่างหนึ่งของรัฐบาลในการควบคุมหนังสือพิมพ์ การนำเสนอข่าวและภาพข่าวโดยเฉพาะ "หน้าหนึ่ง" ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยน่าจะเปลี่ยนแปลงไป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอข่าว "หน้าหนึ่ง" ก่อนและหลัง ยกเลิก พร.42
2. ศึกษาเปรียบเทียบการนำเสนอภาพข่าว "หน้าหนึ่ง" ก่อนและ หลังยกเลิก พร.42
3. ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาพูดหัวข่าว "หน้าหนึ่ง" ก่อนและ หลังยกเลิก พร.42

สมมติฐานการวิจัย

1. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยช่วงก่อนและหลังยกเลิก พร.42 มีการนำเสนอข่าว "หน้าหนึ่ง" แตกต่างกัน
 - 1.1 หลังยกเลิก พร.42 หนังสือพิมพ์รายวัน ภาษาไทยเชิง ปริมาณ เชิงกึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ และ เชิงคุณภาพ มีการนำเสนอข่าวหนัก มากขึ้น
 - 1.2 หลังยกเลิก พร.42 หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิง ปริมาณ มีข่าวหนักเพิ่มขึ้น มากกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เชิงกึ่งคุณภาพ กึ่งปริมาณ และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงกึ่งปริมาณกึ่งคุณภาพมีข่าวหนัก เพิ่มขึ้นมากกว่าเชิงคุณภาพ
2. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยช่วงก่อนและหลังยกเลิก พร.42 มีการนำเสนอภาพข่าว "หน้าหนึ่ง" แตกต่างกัน
 - 2.1 หลังยกเลิกพร.42หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงปริมาณ เชิงกึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ และเชิงคุณภาพ มีการนำเสนอภาพข่าวไม่เหมาะสม "หน้าหนึ่ง" น้อยลง
 - 2.2 หลังยกเลิก พร.42 หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิง ปริมาณมีภาพข่าวไม่เหมาะสมลดลงกว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงกึ่ง คุณภาพกึ่งปริมาณ และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เชิงกึ่งปริมาณกึ่งคุณภาพ มีจำนวนภาพข่าวไม่เหมาะสมลดลงกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงคุณภาพ

3. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยช่วงก่อนและหลังยกเลิก ปร.42 มีการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าว "หน้าหนึ่ง" แตกต่างกัน

3.1 หลังยกเลิก ปร.42 หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงปริมาณ เชิงกึ่งปริมาณถึงคุณภาพ และเชิงคุณภาพ มีการใช้ภาษาไม่เหมาะสมในการพาดหัวข่าวน้อยลง

3.2 หลังยกเลิก ปร.42 หนังสือพิมพ์รายวันเชิงปริมาณมีการใช้ภาษาไม่เหมาะสม ในการพาดหัวข่าวน้อยลงกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เชิงกึ่งปริมาณ และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงกึ่งปริมาณถึงคุณภาพมีการใช้ภาษาไม่เหมาะสม ในการพาดหัวข่าวน้อยลงกว่าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงคุณภาพ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ การนำเสนอข่าวและภาพข่าว ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ชื่อฉบับ ในช่วงก่อนและหลังการยกเลิก ปร.42 ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงคุณภาพ คือ มติชน สยามรัฐ
2. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงปริมาณ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์
3. หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเชิงกึ่งคุณภาพถึงปริมาณ คือ

แนวหน้า บ้านเมือง

สำหรับระยะเวลาในการศึกษา แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงก่อนที่จะมีการยกเลิก ปร.42 ระหว่างวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2533 - 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 และ ช่วงหลังการยกเลิก ปร.42 ระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 - 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534

สาเหตุที่ใช้ช่วงระหว่างวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 - 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ในการศึกษาช่วงหลังยกเลิก ปร.42 เนื่องจากวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 เป็นวันที่พระราชกำหนดยกเลิก ปร.42 มีผลบังคับใช้ และวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 เป็นวันสุดท้ายก่อนที่จะมีการยึดอำนาจการปกครองโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.)

ภายใต้การนำของ พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
 ฉะนั้น ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 ซึ่งการทำรัฐประหารได้ส่งผล
 ให้มีการประกาศกฤษฎีกาการศึกษา ทำให้ต้องนำข่าวต่าง ๆ ไปผ่านการตรวจ
 สอบของรสช. ก่อน ถึงแม้จะมีการใช้กฤษฎีกาการศึกษาในเรื่องนี้เพียงไม่กี่วันแต่
 ประเทศในช่วงเวลานั้นก็ถือว่าประเทศตกอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประชาธิปไตย
 เต็มที่ แม้จะมีการตั้งรัฐบาล โดยให้นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี
 แต่คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติก็ยังคงอยู่ โดยเปลี่ยนชื่อเป็น
 สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และคอยควบคุมดูแลรัฐบาลอีกชั้นหนึ่ง

นิยามศัพท์

หนังสือพิมพ์รายวัน (Daily Newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่
 เสนอข่าวสารและบทความความคิดเห็นออกจำหน่ายเป็นรายวันในการศึกษาครั้งนี้มี 6
 ชื่อฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน สยามรัฐ บ้านเมืองและแนวหน้า

หน้าหนึ่ง (Front-Page) คือ หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ ที่
 ประกอบด้วยชื่อหัวหนังสือพิมพ์ ข่าวประจำวัน รวมทั้งสารคดี หรือ คอลัมน์
 ประจำฉบับ ตลอดจนภาพข่าว

ข่าว หมายถึง การรายงานเหตุการณ์ หรือ ประเด็นเรื่องราว
 ใด ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวโดยปกติไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็น
 ของผู้เขียน

หัวข่าว หมายถึง ส่วนที่เป็นหนังสือขนาดใหญ่กว่าตัวหนังสือของ
 บรรทัด และเนื้อข่าว ทำหน้าที่บอกผู้อ่านให้ทราบถึงสาระสำคัญที่น่าสนใจ
 ของข่าว มีขนาดและลักษณะแตกต่างกันไป

ภาพข่าว หมายถึง ส่วนที่รายงานเหตุการณ์ หรือเรื่องราวด้วยภาพถ่ายในที่นี้จะหมายถึงภาพที่อยู่ในหน้าหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอข่าวโดยตรง หรือ ภาพเป็นข่าว และ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของข่าว หรือ ภาพประกอบข่าว ทั้งนี้ จะมีคำอธิบายใต้ภาพประกอบ

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง เทคนิคการวิจัย โดยการแยกแยะแง่มุมประเภทของเนื้อหาข่าวสารที่น่าเสนอ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ข่าวหนัก (Hard News) เป็นข่าวที่ให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์แก่ผู้อ่าน มีผลตอบสนองความพอใจของผู้อ่านในระยะยาว (Delayed Reward News) ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด มีพื้นฐานความรู้ หรือ ประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ ประกอบการอ่านเช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง

ข่าวเบา (Soft News) เป็นข่าวประเภทที่มีเนื้อหาสาระที่ก่อให้เกิดความรู้สึกแก่ผู้อ่าน ทันทีภายหลังจากการอ่าน (Immediate Reward News) ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึก โกรธ เสียใจ ตื่นเต้น หวาดเสียว หรือ ข่าวที่มีเนื้อหาสนุกสนาน ผู้อ่านสามารถเข้าใจข่าวนั้น ๆ ได้ทันทีไม่จำเป็นต้องใช้ความคิด หรือมีพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์มาก่อนเช่นข่าวกีฬา อาชญากรรม

หนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ (Quality Newspaper) คือหนังสือพิมพ์ที่เน้นในการเสนอเนื้อหาที่เป็นข่าวหนัก ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน และ สยามรัฐ

หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ (Quantity Newspaper) คือหนังสือพิมพ์ที่เน้นในการเสนอเนื้อหาที่เป็นข่าวเบาในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ เดลินิวส์

หนังสือพิมพ์เชิงกึ่งคุณภาพกึ่งปริมาณ (Semi Quality and Semi Quantity Newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะผสมผสานกัน ระหว่างหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ และหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่หนังสือพิมพ์แนวหน้า และบ้านเมือง

ปริมาณ หมายถึง การนำเสนอข่าว และ ภาพข่าวในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ทำการศึกษา โดยการวัดจะแยกการวัด เป็นคอลัมน์นี้ และการนับเป็นรายชิ้น

ภาษาไม่เหมาะสม หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าว ที่เป็นการใช้คำในลักษณะที่ทำให้เห็นภาพเกินกว่าความเป็นจริงทำให้เกิดความเข้าใจผิด ยั่วอารมณ์ หยาบคาย ภาษาวิบัติ เช่น แทนที่จะใช้คำว่า "ข่มขืนสาวโรงงาน" ก็ใช้คำว่า "ฉีกทูเรียนสาวโรงงาน" แทน หรือใช้วลีลาคดโกง/เป่า/มันหยด/คนครึ่งแสนคลั่ง เป็นต้น

ภาษาเหมาะสม หมายถึง ภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าวที่สุภาพตรงกับข้อเท็จจริงไม่ยั่วอารมณ์

ภาพข่าวไม่เหมาะสม หมายถึงภาพข่าวที่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกหวาดเสียวเศร้าสลด หรือ เกิดความอึดใจ เช่น ภาพถ่าย ในระยะใกล้ เช่น คนถูกยิงสมองและ เป็นต้น

ภาพข่าวเหมาะสม หมายถึงภาพข่าวที่ไม่ทำให้ผู้ดูเกิดความรู้สึกหวาดเสียวเศร้าสลด เกิดความอึดใจ